

**Materiál na 13. zasadnutie
Miestneho zastupiteľstva MČ Bratislava - Karlova Ves dňa 10.12.2024**

**Návrh na aktualizáciu a predĺženie strategickej časti Komunitného plánu sociálnych
služieb mestskej časti Bratislava-Karlova Ves do roku 2030**

Predkladateľ:

Dana Čahojová
starostka

Spracovateľ:

Mgr. Erika Antaličová
Oddelenie sociálnych vecí

Zodpovedný:

Mgr. Erika Antaličová
vedúca oddelenia sociálnych vecí

Prerokované:

- v miestnej rade 26.11.2024

miestna rada prerokovala materiál
a odporúča
predložiť ho do miestneho zastupiteľstva

- v komisii SZ 19.11.2024

Materiál obsahuje:

Návrh uznesenia
Dôvodovú správu
Stanoviská komisií
Prílohu č. 1 - Návrh na aktualizáciu a predĺženie strategickej časti Komunitného plánu
sociálnych služieb mestskej časti Bratislava-Karlova Ves do roku 2030

NÁVRH UZNESENIA

MIESTNE ZASTUPITELSTVO MESTSKEJ ČASTI BRATISLAVA - KARLOVA VES

schvaľuje

Aktualizáciu a predĺženie strategickej časti Komunitného plánu do roku 2030.

DÔVODOVÁ SPRÁVA

k návrhu na aktualizáciu a predĺženie strategickej časti komunitného plánu do roku 2030 a odporúča materiál predložiť na zasadnutie miestneho zastupiteľstva.

Všeobecná časť

Komunitné plánovanie sociálnych služieb patrí v zmysle § 83 Zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov do pôsobnosti obce, ktorá ho vypracúva a schvaľuje na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb, pričom zohľadňuje miestne špecifiká a potreby fyzických osôb v oblasti sociálnych služieb poskytovaných v jej územnom obvode. Spolupracuje pritom s inými poskytovateľmi a prijímateľmi sociálnych služieb.

Komunitné plánovanie sociálnych služieb je metóda, ktorá umožňuje spracovávať rozvojové materiály pre rôzne oblasti verejného života na úrovni obce. Komunitné plánovanie sociálnych služieb je taký spôsob plánovania, aby zodpovedalo miestnym špecifickým požiadavkám a potrebám jednotlivých občanov. Jedná sa o otvorený proces zisťovania potrieb a zdrojov a hľadania najlepších riešení v oblasti sociálnych služieb.

Komunitné plánovanie je dlhodobý dynamický proces, ktorý pružne reaguje na zmenu okolností, zmenu legislatívy, sociálneho prostredia a správania sa prijímateľov sociálnych služieb.

Výsledkom komunitného plánovania sociálnych služieb je strategický dokument Komunitný plán sociálnych služieb. Ten určuje krátkodobé a strednodobé ciele a priority v sociálnej oblasti a opatrenia smerujúce k dosiahnutiu vízie rozvoja sociálnych služieb v meste. Jeho úlohou je identifikovať sociálne problémy a potreby a zvoliť stratégiu ich riešenia so zreteľom na prijímateľov a poskytovateľov sociálnych služieb, ich technickú, personálnu a finančnú vybavenosť a pod.

Spracovanie Komunitného plánu sociálnych služieb ukladá obciam a mestám zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov (ďalej iba „zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách“).

Podľa § 83 ods. 5 zákona o sociálnych službách komunitný plán sociálnych služieb obsahuje najmä:

- a) analýzu stavu poskytovaných sociálnych služieb v územnom obvode obce vrátane vyhodnotenia materiálno-technického vybavenia sociálnych služieb a vzdelanostnej štruktúry zamestnancov poskytovateľa sociálnej služby,
- b) analýzu požiadaviek prijímateľov sociálnej služby a ďalších obyvateľov v územnom obvode obce na rozvoj sociálnych služieb podľa jednotlivých druhov sociálnych služieb a cieľových skupín,
- c) analýzu sociologických údajov a demografických údajov v územnom obvode obce,
- d) určenie cieľov a priorít rozvoja sociálnych služieb v územnom obvode obce,
- e) časový plán realizácie komunitného plánu sociálnych služieb vrátane určenia personálnych podmienok, finančných podmienok, prevádzkových podmienok a organizačných podmienok na ich realizáciu,
- f) spôsob vyhodnocovania plnenia komunitného plánu sociálnych služieb.

V zmysle zákona o sociálnych službách je úlohou samosprávy vypracovať komunitný plán sociálnych služieb v spolupráci s inými poskytovateľmi sociálnych služieb a prijímateľmi sociálnych služieb na území mesta. Mesto vypracúva a schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb, v ktorom zohľadňuje miestne špecifiká a potreby občanov v oblasti sociálnych služieb poskytovaných na území mesta. Mesto určuje potreby rozvoja sociálnych služieb a určuje personálne, finančné, prevádzkové a organizačné podmienky na ich zabezpečenie.

Mestská časť má za povinnosť poskytovať alebo zabezpečovať poskytovanie sociálnych služieb v zariadení opatrovateľskej služby, dennom stacionári, terénnej opatrovateľskej služby, prepravnej služby, odľahčovacej služby a pomoci pri osobnej starostlivosti o dieťa podľa § 3, zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách.

V prípade pobytových zariadení opatrovateľskej služby sa jedná o zabezpečenie sociálnej služby na určitý čas plnoletej fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby podľa prílohy č. 3, ak jej nemožno poskytnúť opatrovateľskú službu tradične v pôsobnosti mestských častí, zatiaľ čo pobytové služby celoročné (zariadenie pre seniorov) sú v obligatórnej kompetencii mesta.

Nakoľko ciele a opatrenia, ktoré boli rozpracované na obdobie rokov 2022 až 2024 sa postupne naplňajú, alebo boli splnené, a tiež vzhľadom na to, že v čase trvania a plnenia komunitného plánu mestskej časti Bratislava - Karlova Ves nastalo postupné zosúladovanie s Komunitným plánom sociálnych služieb hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy na roky 2023 – 2030, predkladáme návrh na aktualizáciu a predĺženie strategickej časti komunitného plánu na obdobie rokov 2025 - 2030

Osobitná časť

Predkladaný návrh strategickej časti komunitného plánu pre mestskú časť Bratislava – Karlova Ves je zameraný na 5 cieľových skupín:

Seniori

Občania so zdravotným znevýhodnením

Rodiny s deťmi a mladí ľudia

Občania ohrození chudobou

Ľudia bez domova

Aktualizované ciele a opatrenia na obdobie rokov 2025 – 2030

Cieľ č. 1 Zabezpečenie vybudovania Zariadenia pre seniorov (ZpS) alebo Zariadenia opatrovateľskej služby (ZOS) na území Karlovej Vsi prostredníctvom spoločnosti BORMED s.r.o

Prieskum potrieb občanov mestskej časti Bratislava-Karlova Ves a dopytu, ktoré vyplývajú z analytickej časti Komunitného plánu a ktorú odzrkadľujú dostupné zoznamy žiadateľov zverejnené na webových stránkach v jednotlivých zariadeniach pre seniorov a zariadeniach opatrovateľskej služby v Bratislave, je potrebné zabezpečiť pobytové sociálne služby pre seniorov na území Bratislavy a to najmä v mestských častiach, kde takáto sociálna služba absentuje. Vzhľadom na demografický vývoj a starnutie populácie mestskej časti Bratislava-Karlova Ves je žiadúce, aby bolo pobytové zariadenie sociálnych služieb pre seniorov vybudované práve na území mestskej časti a aby spĺňalo požiadavky a štandardy súčasnej doby; to znamená kapacita max. 40 miest, s podmienkami čo najviac približujúcimi sa domácomu prostrediu seniorov a pri splnení štandardov kvality poskytovaných sociálnych služieb v zariadeniach ZpS, ZOS určených v zákone o sociálnych službách. Tento cieľ sa postupne naplňuje, nakoľko dňa 10.5.2022 bola podpísaná nájomná zmluva č.500/2022 na

základe VOS za účelom kompletnej rekonštrukcie objektu na Borskej ulici a následného využívania na prevádzkovanie zariadenia sociálnych služieb s celoročnou pobytovou formou pre fyzické osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby a pre osoby, ktoré dovŕšili dôchodkový vek.

Vzhľadom k uvedenému sa zmenili v celi č.1 aktivity a opatrenia a tiež bol preformulovaný názov cieľa a to z „Vybudovanie Zariadenia pre seniorov (ZpS) alebo Zariadenia opatrovateľskej služby (ZOS) na území Karlovej Vsi s možnosťou zriadenia Denného stacionára (DS) a/alebo zázemia pre Agentúru domácej ošetrovateľskej starostlivosti (ADOS)“ na „Zabezpečenie vybudovania Zariadenia pre seniorov (ZpS) alebo Zariadenia opatrovateľskej služby (ZOS) na území Karlovej Vsi prostredníctvom spoločnosti BORMED s.r.o.“.

Cieľ č. 2 Podpora a zvyšovanie kvality poskytovania domácej opatrovateľskej služby

Cieľom je poskytnúť podporu a sociálne služby seniorom v domácnosti tak, aby zotrvali čo najdlhšie vo svojom prirodzenom prostredí. Podporovať ich aktívny život, umožňovať im kontakt so spoločenským prostredím, rozvíjajúc ich fyzické, sociálne a duševné schopnosti. Skvalitniť a zefektívniť poskytovanie sociálnej služby prepojením sociálnej služby so starostlivosťou o rodiny a udržaním sociálnych vzťahov a väzieb.

Cieľ č.2 „Podpora a zvyšovanie kvality poskytovania domácej opatrovateľskej služby“ ostáva nezmenený.

Cieľ č. 3 Rozšírenie a podpora poskytovania stravovania pre klientov podpornej služby „jedáleň“

V celi č. 3 bol splnený podcieľ č.3.1 „Zjednotenie zabezpečenia donášky stravy pre klientov opatrovateľskej služby a pre klientov podpornej služby – jedáleň“; ohľadom zlúčenia dovozu stravy aj do domácností pre klientov opatrovateľskej služby, ktoré bolo od februára 2024 takýmto spôsobom zabezpečené. Klienti opatrovateľskej služby navyše získali možnosť výberu z viacerých druhov jedál, vrátane diietických. V roku 2022 bol tiež splnený podcieľ 3.2 „Rozšírenie podpornej služby – jedáleň v okolí Jurigovho námestia“, príp. v blízkom okolí v spolupráci s externým dodávateľom, kedy bola zabezpečená spolupráca s dodávateľom stravy v budove karloveskej polikliniky. Zabezpečenie prípravy stravy v priestoroch na Lackovej ulici ostáva prioritou pri plnení cieľov v oblasti zabezpečovania stravovania pre prijímateľov tejto služby.

Názov cieľa č.3 bol aktualizovaný z „Zefektívnenie poskytovania a zabezpečenie stravovania pre klientov podpornej služby jedáleň“ na „Rozšírenie a podpora poskytovania stravovania pre klientov podpornej služby „jedáleň““.

Cieľ č. 4 Podpora, rozvoj a skvalitnenie podmienok v denných centrách

Cieľom je skvalitniť a spríjemniť prostredie pre aktívnych seniorov stretávajúcich sa v priestoroch denných centier a v exteriéri prislúchajúcom k denným centrách. Spestriť, rozšíriť a naďalej organizovať výlety a podporovať aktivity zamerané na kognitívne, pamäťové schopnosti, vzdelávanie a fyzickú kondíciu seniorov. Podľa záujmu návštevníkov denných centier zabezpečovať kognitívny a pamäťový tréning, prednášky, jazykové kurzy, športové a turistické aktivity, kondičné a kompenzačné cvičenia (vhodné aktivity hrajú významnú rolu v dĺžke sebestačného života, majú socializačný, ochranný aj liečebný význam). Zároveň je dôležité vytvorenie príjemného, estetického a podnetného prostredia, kde by seniori radi trávili svoj voľný čas s priateľmi, sami si navrhovali a organizovali program a tým predchádzali sociálnej izolácii a s tým súvisiacimi ochoreniami. Cieľom oddelenia sociálnych vecí je aktívne vyhľadávanie foriem podpory aj v rámci projektov a získavanie prostriedkov prostredníctvom ktorých by sa docielilo skvalitnenie podmienok a zveľádovanie prostredia v DC. Podcieľ 4.4 „Vypracovanie návrhu nových štatútov pre Denné centrá“ sa v rámci

aktualizácie vypúšťa, nakoľko vo februári 2022 bol prijatý jednotný štatút denných centier mestskej časti Bratislava – Karlova Ves, a tým bol podcieľ splnený. Hlavný cieľ č. 4 „Podpora, rozvoj a skvalitnenie podmienok v denných centrách“ ostáva nezmenený.

Cieľ č. 5 Podpora medzigeneračného komunitného centra na Pribišovej ulici

Zámer vytvorenia centra vychádzal z prieskumu a potrieb cieľových skupín v komunite Dlhé Diely. Cieľom bolo inovovať a viacúčelovo sfunkčnit' objekt na Pribišovej ul.č.8, podľa aktuálneho záujmu cieľových skupín. Objekt, ktorý využívala len uzatvorená skupina seniorov klubu LIPKA, je aktuálne v užívaní Občianskeho združenia RCSK. Od decembra 2023 má RCSK platnú podnájomnú zmluvu a v priebehu roka 2024 chce vytvoriť komunitné centrum určené pre všetky vekové kategórie a zároveň bude priestor po senior klube rekonštruovať. Občianske združenie RCSK zabezpečuje záujmové a kultúrno-spoločenské aktivity pre mladých ľudí s cieľom „...vedenia detí a mládeže k dodržiavaniu etických noriem a princípov, aby tak boli schopní prezentovať svoje názory a hodnoty...“

Cieľom mestskej časti je naďalej podporovať prepájanie činností všetkých cieľových skupín, ktoré sa v medzigeneračnom komunitnom centre stretávajú, vrátane seniorov zo senior klubu LIPKA.

Cieľ č.5 s názvom „Rozvoj sociálnych služieb pre rodiny s deťmi a pre mladých ľudí“ sa mení na „ Podpora medzigeneračného centra na Pribišovej ulici“

Cieľ č. 6 Rozvoj sociálnych služieb, podpora a pomoc pre občanov so zdravotným znevýhodnením

Poskytovanie sociálnych služieb OSV v zmysle Čl. 32 ods.5 a ods.10, písm. g) Štatútu Hl.m.SR Bratislavy; sociálne poradenstvo základné a špecializované v spolupráci s odborníkmi a akreditovanými subjektmi, sprostredkovanie špecializovanej sociálno-zdravotnej a medicínskej pomoci a poradenstva, právne poradenstvo, individuálna a rodinná pomoc a podpora, osobitne podpora domácej starostlivosti o zdravotne postihnutého člena, plány práce s rodinou. Spolupráca s poradenskými centrami v Bratislave, príp. aj s krízovými linkami. Poskytovanie jednorazovej vecnej a finančnej pomoci v zmysle platného VZN; Debarierizácia mestskej časti Karlova Ves s cieľom ľahšieho prístupu obyvateľov so zdravotným postihnutím alebo znevýhodnením k sociálnym a iným službám ako aj pre seniorov a mamičky s kočíkmi. Prevencia drogových a iných závislostí v Karlovej Vsi, nadviazanie spolupráce s kompetentnými organizáciami, verejnými a neverejnými poskytovateľmi sociálno-zdravotných služieb a Magistrátom Hl. m. SR Bratislavy.

Cieľ č.6 ostáva nezmenený, nakoľko sa priebežne plní a všetky podciele sú naďalej vysoko aktuálne.

Cieľ č. 7 Rozvoj sociálnych služieb pre rodiny s deťmi a pre mladých ľudí

Zámerom je realizácia sociálnej stratégie pomoci rodinám, prevencia sociálno-patologických javov u detí a mládeže v rodinách, podpora a pomoc nízkoprijímovým a mnohopočetným rodinám. Opatrenia - prostriedky k dosiahnutiu cieľa predstavujú sociálne služby, preventívne aktivity a odborné činnosti, opatrenia SPODaSK, partnerstvá s verejnými a neverejnými poskytovateľmi sociálnych služieb. Do zámeru pomoci pribudla aj podpora medzigeneračného komunitného centra na Pribišovej ulici.

Cieľ č. 7 „Rozvoj sociálnych služieb pre rodiny s deťmi a pre mladých ľudí“ je naďalej aktuálny a ostáva nezmenený.

Cieľ č. 8 Udržiavanie a rozvoj Sociálnej výdajne s poskytovaním sociálneho poradenstva

V marci 2023 sme v rámci zavádzania nových foriem adresnej a nefinančnej pomoci zriadili Karloveskú sociálnu výdajňu na Lackovej ulici č. 4 v Bratislave, prostredníctvom ktorej poskytujeme bezplatne potravinovú pomoc a drogistický tovar. Naším cieľom je naďalej

udržiavať túto formu sociálnej pomoci pre obyvateľov Karlovej Vsi, ktorí sa z rôznych dôvodov ocitli v nepriaznivej sociálnej situácii alebo v náhlej či hmotnej núdzi. Okrem hmotnej potravinovej pomoci je našim cieľom aj priamy kontakt s jednotlivými prijímateľmi za účelom poskytovania základného sociálneho poradenstva. Táto pomoc je tiež prevenciou pred takou formou chudoby, kedy si rodiny alebo jednotlivci nevedia z vlastných zdrojov zabezpečiť základné potraviny a drogistický tovar. Dlhodobým zámerom Oddelenia sociálnych vecí je v priestoroch Sociálnej výdajne vytvoriť aj sklad použitých a darovaných zdravotníckych pomôcok a oblečenia obyvateľom, pre ktorých je tento sortiment finančne nedostupný.

Cieľ zriadiť sociálnu výdajňu do roku 2024 bol splnený a cieľ č.8 „Zriadenie Sociálnej výdajne s poskytovaním sociálneho poradenstva“ sme preformulovali v súlade so zámerom pokračovania a rozvíjania v takejto forme pomoci na „Udržiavanie a rozvoj Sociálnej výdajne s poskytovaním sociálneho poradenstva“

Cieľ č. 9 Podpora a rozvoj terénnej sociálnej práce s ľuďmi bez domova

Zámerom je skvalitnenie a zefektívnenie poskytovaných sociálnych služieb na území mestskej časti Bratislava-Karlova Ves, zlepšenie štandardov, hygieny a kvality života ľudí bez domova, zvýšenie ich šancí na resocializáciu, reintegráciu a inklúziu. Zlepšenie orientácie ľudí bez domova v možnostiach a ponuke služieb a kultúre sociálnych vzťahov obyvateľov mestskej časti. Zvýšenie bezpečnosti a kvality života ostatných obyvateľov Karlovej Vsi.

Na základe údajov z terénnej sociálnej práce na území Karlovej Vsi od januára do októbra 2024 bolo celkovo odpracovaných 1 190 hodín, z toho 696 hodín priamo v teréne. Priemerný mesačný počet kontaktov s ľuďmi bez domova dosahoval 80, z toho priamo v rámci terénnej služby bolo nadviazaných priemerne 24 kontaktov mesačne. Sociálne poradenstvo bolo poskytované v priemere 29 x mesačne a potravinové balíky či nápoje boli distribuované priemerne 14 x za mesiac. V aktualizovanom návrhu sa vypúšťa podcieľ 9.4 „Zabezpečenie dostupnosti hygieny pre ľudí bez domova“, nakoľko podporná služba Stredisko osobnej hygieny je úzko spojená s nízkoprahovými sociálnymi službami a službami krízovej intervencie, ktoré má v obligatórnej pôsobnosti v zmysle štatútu hlavného mesta SR Bratislavy, magistrát hlavného mesta Bratislava.

Cieľ č. 9 „Podpora a rozvoj terénnej sociálnej práce s ľuďmi bez domova“ ostáva nezmenený.

Cieľ č. 10 Rozvoj spolupráce s Magistrátom Hl.m.SR Bratislavy, mestskými časťami Bratislavy a Bratislavským samosprávnym krajom

Zámerom je zabezpečiť dostupné sociálne služby a pomoc pre obyvateľov mestskej časti Bratislava-Karlova Ves a prepojenie na územie Hl.m.SR Bratislavy, príp. Bratislavského kraja. Pre efektívny rozvoj sociálnych služieb v Karlovej Vsi, ako jednej z mestských častí Bratislavy, je veľmi dôležitá spolupráca najmä s Magistrátom hl.m.SR Bratislavy a tiež s Bratislavským samosprávnym krajom. Týka sa to najmä sociálnych služieb, ktoré nie sú v zmysle Štatútu Hl.m.SR Bratislavy v kompetencii mestskej časti Bratislava-Karlova Ves a tiež verejných a neverejných poskytovateľov sociálnych služieb, charitatívnych a cirkevných organizácií, ktoré sídlia alebo pôsobia v Bratislave a mimo územia Karlovej Vsi. Rovnako dôležitá je vzájomná spolupráca mestských častí v Bratislave a tiež s Magistrátom Hl.m.SR Bratislavy v oblasti plánovania, financovania a zabezpečenia poskytovania sociálnych služieb, ako aj výmeny informácií, poradenstva, príkladov dobrej praxe, usmernení v prípade legislatívnych zmien, vzdelávania a partnerskej spolupráce. Nie menej dôležitá je sociálna pomoc, krízová intervencia a poradenstvo poskytované obyvateľom a deťom s obvyklým alebo prechodným pobytom na území mestskej časti Bratislava-Karlova Ves, ktorých trvalý pobyt je v inej mestskej časti Bratislavy alebo inej obci (vrátane cudzincov).V rámci aktualizácie a predĺženia komunitného plánu dopĺňame v cieľi č.10 podcieľ 10.2.7

Zabezpečovanie a financovanie sociálnych služieb prostredníctvom neverejného poskytovateľa na základe výberu žiadateľov o sociálnu službu.

Názov hlavného cieľu č. 10 „Rozvoj spolupráce s Magistrátom Hl.m.SR Bratislavy, mestskými časťami Bratislavy a Bratislavským samosprávnym krajom“, ostáva nezmenený.

Cieľ č. 11 Publicita a informovanosť verejnosti o sociálnych službách

Cieľom je zabezpečenie informovanosti verejnosti, obyvateľov Karlovej Vsi, o dostupných sociálnych službách, o verejných a neverejných poskytovateľoch sociálnych služieb na území Karlovej Vsi a Hl.m.SR Bratislavy, o komunitnom plánovaní sociálnych služieb v mestskej časti Bratislava-Karlova Ves, o pripravovaných VZN, rozvojových projektoch a zámeroch v oblasti sociálnej starostlivosti a pomoci. Prostredníctvom Karloveských novín, facebooku a instagramu chceme zabezpečiť včasnú informovanosť občanov o zmenách v poskytovaní a zabezpečovaní sociálnej starostlivosti a prostredníctvom médií spätnú väzbu a názor občanov pri zavedení novej sociálnej služby, alebo pri príprave strategického programového dokumentu, ktorý je súčasťou komunálnej sociálnej politiky mestskej časti.

Cieľ č.11 „Publicita a informovanosť verejnosti o sociálnych službách“ ostáva nezmenený

Bratislava, december 2024

Stanovisko miestnej rady zo dňa 26.11.2024

Miestna rada MČ Bratislava - Karlova Ves prerokovala materiál Návrh na aktualizáciu a predĺženie strategickkej časti Komunitného plánu do roku 2030 a odporúča materiál predložiť na zasadnutie miestneho zastupiteľstva.

Hlasovanie - prítomní: 5 za: 5 proti: 0 zdržal sa: 0

Stanovisko komisie sociálnej a zdravotnej (SZ) zo dňa 19.11.2024:

Členovia komisie súhlasia s aktualizáciou a predĺžením strategickkej časti Komunitného plánu do roku 2030 a návrh odporúčajú predložiť na zasadnutie miestneho zastupiteľstva.

Hlasovanie: prít: 6 za: 6 proti: 0 zdržal sa: 0

0